

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОМП'ЮТЕРНЕ МАТЕРІАЛОЗНАВСТВО В ТЕРМОЕЛЕКТРИЦІ»

Компонента освітньої програми – вибіркова (4 кредити)

Освітньо-наукова програма	Прикладна фізика та наноматеріали
Спеціальність	Е6 Прикладна фізика та наноматеріали
Галузь знань	Е Природничі науки, математика та статистика
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Мова навчання	українська
Профайл викладача	Черкез Радіон Георгійович - професор, доктор фізико-математичних наук, професор кафедри термоелектрики та медичної фізики https://termo.chnu.edu.ua/pro-nashu-kafedru/spivrobitnyky/cherkez-radion-heorhiiovych/
Контактний тел.	+380503746440
E-mail:	r.cherkez@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=2785
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за попередньою домовленістю. <i>Онлайн-консультації:</i> згідно погодженого графіку

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Комп'ютерне матеріалознавство в термоелектриці» охоплює сучасні методи комп'ютерного моделювання та теоретичного дослідження термоелектричних матеріалів на атомному та електронному рівнях. Особлива увага приділяється застосуванню методів теорії функціоналу густини (DFT), молекулярної динаміки та квантово-механічних розрахунків для прогнозування термоелектричних властивостей матеріалів. Курс включає практичні аспекти використання програмних пакетів для моделювання електронної структури, фононних властивостей та транспортних характеристик термоелектричних сплавів та наноструктур.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи комп'ютерного матеріалознавства	
Тема 1	Основи квантово-механічного моделювання матеріалів. Рівняння Шредінгера для багатоелектронних систем, наближення Борна-Оппенгеймера, базисні набори та псевдопотенціали.
Тема 2	Теорія функціоналу густини (DFT) для термоелектричних матеріалів. Теореми Гогенберга-Кона, функціонали обміну-кореляції, розрахунок електронної структури та енергетичних характеристик.

Тема 3	Методи розрахунку транспортних властивостей. Теорія Больцмана, електронна провідність, коефіцієнт Зеебека, теплопровідність решітки, фігура якості ZT.
МОДУЛЬ 2. Практичні аспекти моделювання термоелектричних матеріалів	
Тема 4	Моделювання електронної структури термоелектричних матеріалів. Використання VASP та Quantum ESPRESSO для розрахунку зонної структури, густини станів, ефективних мас носіїв заряду.
Тема 5	Фононні властивості та теплопровідність решітки. Розрахунок фононних спектрів, дисперсійних кривих, теплопровідності методами молекулярної динаміки (LAMMPS).
Тема 6	Дизайн нових термоелектричних матеріалів. Високопродуктивні обчислення (HPC), скрінінг матеріалів, оптимізація складу сплавів, прогнозування властивостей наноструктурованих термоелектричних матеріалів.

ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ, ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Дисципліною передбачене проведення лекцій та практичних занять. Самостійна робота, пов'язана з опрацюванням матеріалу лекцій, розробкою програм для розв'язання фізичних задач. Для досягнення освітньої мети й прогнозованих програмних результатів у дисципліні **«Комп'ютерне матеріалознавство в термоелектриці»** можуть використовуватись інноваційні освітні технології: інформаційно-комунікаційні, технології студентоцентрованого навчання; проєктна діяльність; традиційні та інтерактивні форми і методи навчання, серед яких: лекція-візуалізація, проблемна лекція, робота в малих групах та тренінги, методи проєктів, кейс-метод, метод «мозкового штурму», ділова гра, рольова гра та інші освітні технології. Частина тем може бути зараховано за результатами неформальної чи інформальної освіти

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль: усні та письмові (тестування) відповіді студента.

Підсумковий контроль – залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти здійснюється за шкалою європейської кредитно-трансферної системи (ECTS).

Критерієм успішного оцінювання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів (балів) за кожним запланованим результатом навчання.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу під час вивчення навчальної дисципліни регламентовано:

✓ «Етичним кодексом Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/bkyl5klw/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

✓ «Положенням про виявлення та запобігання академічному плагиату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» <https://www.chnu.edu.ua/media/hkzbr1b2/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chnu-2025.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Wei Y., Liu Z., Qin G. Prediction methods for phonon transport properties of inorganic crystals: from traditional approaches to artificial intelligence [Електронний ресурс]. – Nanoscale Horizons, 2025. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/385374991_Prediction_methods_for_Phonon_Transport_Properties_of_Inorganic_Crystals_from_Traditional_Approaches_to_Artificial_Intelligence .
2. Ming H., Kanatzidis M. G. Strategies and Prospects for High-Performance Te-Free Thermoelectric Materials [Електронний ресурс]. – Chemical Reviews, 2025. – Режим доступу: <https://pubs.acs.org/doi/10.1021/acs.chemrev.4c00786> .
3. Quan Y., Yue S., Liao B. Impact of Electron-Phonon Interaction on Thermal Transport: A Review [Електронний ресурс]. – arXiv preprint, 2021. – Режим доступу: <https://arxiv.org/abs/2102.01827> .
4. Zhang Y. et al. High-throughput screening of ordered vacancy compounds $A_{<M>_2X_4}$ for high-performance flexible thermoelectric materials [Електронний ресурс]. – Physical Review B, 2025. – Режим доступу: <https://journals.aps.org/prb/accepted/0c0730ffPd1fc5b60804757ac6e37f8a9255784e> .
5. Wang H. et al. High-throughput discovery of metal oxides with high thermoelectric performance via interpretable feature engineering on small data [Електронний ресурс]. – arXiv preprint, 2024. – Режим доступу: <https://arxiv.org/abs/2404.19613> .
6. Guo J. et al. Identifying Highly Deformable van der Waals Layered Chalcogenides with Superior Thermoelectric Performance Using Deformability Factors and Interpretable Machine Learning [Електронний ресурс]. – arXiv preprint, 2024. – Режим доступу: <https://arxiv.org/abs/2410.05658> .
7. Li J. et al. Machine-learning potential for phonon transport in AlN with defects in multiple charge states [Електронний ресурс]. – Physical Review Materials, 2024. – Режим доступу: <https://journals.aps.org/prmaterials/pdf/10.1103/PhysRevMaterials.9.034601> .
8. Liu S., Zhang Q. First-principles investigations on the thermal transport and thermoelectric properties of antiperovskite M_3OI and M_4OI_2 ($M = K, Rb$) [Електронний ресурс]. – Frontiers in Physics, 2025. – Режим доступу: <https://www.frontiersin.org/journals/physics/articles/10.3389/fphy.2025.1619661/full> .
9. Chen Z. et al. Achieving high thermoelectric performance of Triple Half-Heusler compositions enabled by high-throughput screening [Електронний ресурс]. – J. Mater. Chem. A, 2025. – Режим доступу: <https://pubs.rsc.org/en/content/articlelanding/2025/ta/d5ta05156h> .
10. Tang Y. et al. Screening thermoelectric materials for high-output performance in wearable electronics [Електронний ресурс]. – Energy & Environmental Science, 2025. – Режим доступу: <https://pubs.rsc.org/en/content/articlelanding/2025/ee/d5ee00216h> .
11. Lv S. et al. A Comprehensive Review of Strategies and Approaches for Enhancing the Performance of Thermoelectric Module [Електронний ресурс]. – Energies, 2020. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/342250340_A_Comprehensive_Review_of_Strategies_and_Approaches_for_Enhancing_the_Performance_of_Thermoelectric_Module .
12. Sun Y., Zhang B., Wang H. Strategies to Improve the Thermoelectric Figure of Merit in Materials [Електронний ресурс]. – Frontiers in Chemistry, 2022. – Режим доступу: <https://www.frontiersin.org/journals/chemistry/articles/10.3389/fchem.2022.865281/full> .
13. Liu Z., Qin G. Unleashing the power of artificial intelligence in phonon thermal transport: Current challenges and prospects [Електронний ресурс]. – ResearchGate Preprint, 2024. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/380412478_Unleashing_the_power_of_artificial_intelligence_in_phonon_thermal_transport_Current_challenges_and_prospects .
14. The Materials Project [Електронний ресурс]. – Матеріалознавча база даних відкритого доступу. – Режим доступу: <https://materialsproject.org> .
15. Open Quantum Materials Database (OQMD) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://oqmd.org> .
16. LAMMPS Molecular Dynamics Simulator [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://lammps.sandia.gov> .
17. Анатичук Л.І., Кобилянський Р.Р., Федорів Р.В. Комп'ютерне моделювання циклічного температурного впливу. Термоелектрика, №2, 2020. Режим доступу: <http://jte.ite.cv.ua/index.php/jt/article/view/61> .
18. Основи комп'ютерного моделювання з перших принципів — навчальний посібник (PNU), 2023. Режим доступу: <https://kmint.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/49/2023/04/osnovy-kompiuternoho-modeliuvannia-z-pershykh-pryntsyviv.pdf>

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Комп'ютерне матеріалознавство в термоелектриці» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни

https://termo.chnu.edu.ua/media/y4adv0zg/vk13_komp_iuterne_materialoznavstvo_v_termoel_ektrytsi_rp_e6_nova.pdf